

Leszek Grabowski

**Dawne przedmieścia Krakowa –
ulatuująca przeszłość. Część LXII.
Mogiła, Rakowice, Grzegórzki.**

Kraków 2014

Leszek Grabowski

**Dawne przedmieścia Krakowa –
ulatuująca przeszłość. Część LXII.
Mogiła, Rakowice, Grzegórzki.**

**Adamowi Gryczyńskiego,
wybitnemu dokumentaliście i piewcy kultury podkrakowskiej wsi**

Kraków 17.03.2014

**Na prawach rękopisu
© Copyright by Leszek Grabowski
Kraków 2014**

Spis Treści

0.	Wstęp	1 - 10
I.	Mogiła	11 - 69
I.a.	Podklaszorze	11 - 30
I.b.	Stara Mogiła	31 - 69
II.	Rakowice	70 - 75
III.	Grzegórzki	76 - 97
Załącznik. Moje opracowania dostępne na forum MBC i artykuły opublikowane na łamach Głosu Wielickiego		98-110

Fot. nr 1. Z Tomisławem Wasilewiczem (z prawej) podczas kręcenia reportażu o historii Wesołej Polany na Woli Justowskiej. (18.01.14)

0. Wstęp

Kolejna, LXII (62.) część z cyklu: „Dawne przedmieścia Krakowa – ulatująca przeszłość”, to głównie wizyta w Mogile, podkrakowskiej kiedyś wsi (rozdział I, fot. nr: 2-115), na której części gruntów powstał kombinat metalurgiczny - Huta im. Lenina oraz krótki wypad na teren skrajnej części dawnych Rakowic przy granicy z Czyżynami, dziś Ugorka (rozdział II, fot. nr: 116-127), a także spacer po dawnych, przemysłowych Grzegórkach (rozdział III, fot. nr: 128-171), a raczej po zgłiszczach niedawno zamkniętych fabryk.

W starej Mogile nie byłem od 2010-go roku i od tej pory zaszły tu dramatyczne zmiany, których główną przyczyną stała się budowa przez część jej obszaru drogi S-7. Niestety pod spychacz poszła spora część dawnych zabudowań tej do niedawna dobrze jeszcze zachowanej wsi, w tym bezcenna chałupa z ulicy Kopaniec 9. A przecież gdyby na terenie Woli Justowskiej, zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, funkcjonował skansen etnograficzny, te najcenniejsze obiekty, który już znikły bądź niebawem spotka je taki sam los, można by tam przenieść. Kościołów i parafii, by odnieść się do kwestii niewykorzystywanego od dziesięcioleci terenu na Woli Justowskiej, mamy w Krakowie pod dostatkiem, a na inny, nowy skansen nie ma w Krakowie widoku, choć potrzeby w tym zakresie są ogromne i szczególnie pilne. Starą Mogilę z lat 2009-2010 można oglądać w moich albumach z w/w serii, dostępnych w MBC (patrz załącznik na końcu opracowania). I pomyśleć jak „owocna” stała się moja częsta bytność w tym czasie w pobliskim Urzędzie Pracy!!!!

Nazwa wsi – Mogiła, po raz pierwszy pojawia się w dokumentach w 1291 roku, a jej nazwa związana jest Wandą, legendarną córką Kraka, której wdzięczny, miejscowy lud wybudował po jej śmierci kopiec – mogilę (kurhan). Tradycja jest stara i zapewne kryje w sobie okrucieństwa historycznej prawdy. Dzieje wczesnego średniowiecza na terenie Małopolski to moje hobby. Po przeczytaniu wspaniałej książki prof. Jacka Poleskiego: „Małopolska w VI-X wieku. Studium archeologiczne”, jestem skłonny uznać Kopiec Wandy za wczesnośredniowieczny kurhan (Wandy?), związany zapewne z IX wiekiem i dobrze rozpoznany, bo zasobną w cenne wykopaliska osadą otwartą Mogiła I. Oczywiście przy okazji puszczam sobie wodzę historycznej fantazji i widzę Wandę, jako córkę Kraka, założyciela Krakowa (grodu na Wawelu?) i możliwego pogańskiego przywódcę („księcia silnego wielce”) plemienia Wiślan, który, wg Legendy Panońskiej, w II połowie IX-go wieku wyrządził Morawianom wielkie szkody i krzywdy, po czym został pobity i zmuszony na cudzej ziemi do przyjęcia chrztu. W innych legendach i podaniach pojawiają się też dwaj synowie Kraka, z których (raczej) młodszy (wg Długosza i Kadłubka) miał zginąć z ręki starszego brata (młodszemu synowi miał zostać usypany kopiec - Kraka II - w Krakuszowicach koło Gdowa), za co ten drugi miał zostać skazany na wieczne wygnanie oraz córka Wanda, może jego następczyni. Ta ostatnia, po wygranej batalii z Niemcami, nie przyjęła propozycji zaślubin ze strony Rytygiera, ich przywódcy i skoczyła ze skały, topiąc się w nurtach Wisły.

Wiślanie znikają z dziejów w X wieku, bo milczą o nich wszelkie dostępne źródła, więc może na Wandzie mogła się skończyć wiślańska dynastia Kraka. Czy tak było?

Może jakieś dowody na poparcie tej hipotezy mogłyby przynieść badania archeologiczne samego Kopca Wandy, który do tej pory jest wielką zagadką, praktycznie nietkniętą żadnymi badaniami terenowymi. Wydaje się ogromne pieniądze na promocje utopijnej olimpiady zimowej w 2022 roku, a na badania archeologiczne Kopców, może najcenniejszych i najstarszych zabytków Krakowa, nie ma kasy. Nieco lepiej rozpoznany jest Kopiec Kraka, powszechnie uważany za kurhan, być może współczesny w stosunku do „mogiły” Wandy, ale margines datowania jego powstania, pomiędzy VIII, a połową X-go wieku, wciąż jest zbyt szeroki. Jak to możliwe, że odkrywanie nieznanых kart historii, o której źródła pisane praktycznie milczą, nie wzbudza zainteresowania ani władz miasta, ani sponsorów? Cemu ten temat praktycznie nie interesuje mediów?

W bliskości Kopca Wandy (fot. nr: 44-46), w sąsiedztwie ruchliwej ulicy Igołomskiej drzemie w ukryciu, w stanie bliskim całkowitej ruiny, fort pomocniczy piechoty nr 49 ½ a - „Mogiła” z czasów Twierdzy Kraków (fot. nr: 47-51), który na szczęście został wpisany do rejestru zabytków, więc jest jakaś szansa na jego ratunek.

Raz jeszcze powracam do zachodniego fragmentu starej Mogiły, zwanego też czasem Podklasztorzem, usytuowanego głównie wzdłuż ulic: Klasztornej i Żaglowej, gdzie ostatni raz byłem w lutym 2012. To dawna osada służebna, która od średniowiecza była zlokalizowana w bliskości opactwa Cystersów, przybyłych tu w I połowie XIII wieku.

Wzdłuż ulicy Klasztornej niewiele już zachowało się fragmentów dawnej, podmiejskiej zabudowy. Swoją sielski charakter zachowały jedynie dwa domki na początku ulicy, pod numerami: 3 i 9, a także murowany dworek przyklasztorny pod nr 6 (fot. nr 10-12).

Najcenniejszym jednak budynkiem o charakterze świeckim jest tutaj willa Rogozińskich z ulicy Klasztornej 2 (fot. nr: 4-8). Pierwotnie stał tu drewniany dom, wybudowany w I połowie XIX-go wieku, a konkretnie w 1838 roku, przez parę nauczycieli z lokalnej, parafialnej szkoły podstawowej. Około 1890-go roku ich potomkowie wybudowali w tym miejscu obiekt w stylu szwajcarskim, która trwa do dzisiaj.

Bardzo cennym zabytkiem Podklasztorza jest również budynek dawnego, cysterskiego młyna, zlokalizowany w narożu ulic: Klasztornej i Żaglowej (fot. nr: 23-31), do którego przylega dość dobrze zachowany dawny jaz (fot. nr: 21-22).

W bliskości młyna, na cyplu utworzonym przez ulice: Klasztorną i Żaglową, znajduje się bogato wyposażona w figury, usytuowane we wnękach wszystkich boków, zabytkowa kapliczka słupowa (fot. nr: 32-43), datowana na rok 1890.

Najcenniejszą jednak zabudowę Podklasztorza tworzą obiekty sakralne: drewniany kościółek p.w. św. Bartłomieja (fot. nr: 9), jeden z najwartościowszych zabytków tego typu na terenie Małopolski, którego początki sięgają XIV-go wieku, zaś obecny jego wygląd pochodzi z przebudowy dokonanej w połowie XVIII-go wieku, a zwłaszcza zespół klasztorny Cystersów, osiadłych tu na początku XIII-go wieku, konkretnie w 1222 roku (fot. nr: 14-20), którego centralną budowlą jest kościół, pierwotnie p.w. Matki Bożej Wniebowziętej i św. Wacława, konsekrowany w 1266 roku, który od 1970 roku, za sprawą kardynała Karola Wojtyły, zyskał status bazyliki mniejszej i nosi nazwę bazyliki Krzyża Świętego.

Zespół ten, który był wielokrotnie niszczonej przez wojny i pożary, m.in. podczas najazdu Tatarów w 1241 roku, a potem Szwedów w 1655 roku, a następnie konsekwentnie odbudowany bądź przebudowywany, kryje w sobie elementy nawarstwienia wielu stylów: od późnoromańskiego, poprzez gotycki po barokowy, w którym to duchu została przebudowana w XVIII wieku świątynia (fot. nr: 16-17). Sam kościół, m.in. za sprawą „słynącego łaskami” krzyża Pana Jezusa, jest dziś miejscem licznych pielgrzymek. Tyle w wielkim skrócie o sakralnych obiektach starej Mogiły, które od wieków współtworzą niepowtarzalny klimat tego miejsca.

Wieś (stara) Mogiła, to głównie obszar rozciągający się wokół dzisiejszych ulic: Kępskiej, Powiatowej, Kopaniec, Na Niwach i Bardosa (fot. nr: 52-115). Ze swoim aparatem byłem tam już kilkakrotnie, ostatni raz w 2010 roku, ale ostatnio, jak już wspomniałem na wstępie, zaszły tu zasadnicze, bardzo niekorzystne zmiany, związane z budową we fragmencie wsi drogi S-7, co „zaowocowało” wyburzeniem wielu cennych obiektów dawnego budownictwa ludowego, w tym przepięknej, XIX-to wiecznej chałupy z ulicy Kopaniec 15, na szczęście wcześniej przeze mnie utrwalonej. W ostatnim czasie wiele cennych chałup, jak choćby z ulicy Na Niwach 3 (fot. nr: 95-96), uległo przebudowie, a kilka innych, zwykle opuszczonych, jak choćby z ulicy Powiatowej 12 (fot. nr: 71-80), zaczęło popadać w ruinę. A były to bądź są nadal (do uratowania) prawdziwe perełki XIX-to wiecznego budownictwa ludowego.

Oczywiście, jak to bywało w galicyjskim świecie podkrakowskich wsi, na terenie starej Mogiły nie mogło zabraknąć kapliczek i figur, gdzie za przykład może posłużyć efektowny postument ze św. Florianem na cokole, z naroża ulic: Kępskiej i Powiatowej, datowany na 1836 rok (fot. nr: 57-59). Warto też wspomnieć o budynku dawnego młyna z ulicy Bardosa 38, dziś w stanie ruiny, choć aktualnie coś wokół niego zaczyna się dziać, który funkcjonował kiedyś na jednej z wielu młynówek Dłubni. Młyn ten („Gwoździarnia”) po zaprzestaniu mielenia zbóż stworzył fabrykę gwoździ.

Tak się złożyło, że zdjęcia z obszaru starej Mogiły z konieczności wykonywałem aparatem z zarysowanym obiektywem i na kilku z nich pojawiają się białe plamki, które bardzo obniżają ich jakość, gdyż w czasie mojego pobytu w tym miejscu pewne obiekty musiałem fotografować pod słońce. Mimo tych widocznych i drażniących czasem mankamentów, zdecydowałem się jednak puścić niektóre z ujęć, wszak podczas kolejnego mojego tu pobytu tych chałup może już nie być.

Rozdział II to kolejny, krótki rekonesans po pograniczu dawnych Rakowic i Czyżyn, odpowiednio: XLIII i XLIV dzielnic Krakowa, włączonych w obręb miasta w 1941 roku, czyli przegląd dawnej zabudowy ulicy Ułanów (fot. nr: 117-127), dziś wchodzącej w skład osiedla Ugorek. Wiele dzieje się w sąsiedztwie dawnego lotniska, gdzie podmiejskie tereny zielone szybko giną, pochłaniane przez współczesną zabudowę, podobnie jak to się dzieje na terenie całego Krakowa w ramach obowiązującej aktualnie strategii „dogęszczania wolnych przestrzeni” (fot. nr: 116).

I na koniec (rozdział nr III – fot. nr 128-171) dłuższy spacer w poszukiwaniu śladów dawnego przemysłu Grzegórzek, w okresie przedwojennym tworzących przemysłową dzielnicę Krakowa, w której funkcjonowały liczne zakłady wytwórcze, że wymienię tylko: Miejską Rzeźnię, gdzie dziś mieści się Galeria Kazimierz (fot. nr 130), Polskie Zakłady Gumowe Semperit (po II wojnie ZPG STOMIL – dziś po zakładzie z ulicy Rzeźniczej nie ma już śladu), chemiczną Spółdzielnię Pracy Erdal, która przejęła hale fabryczne po wcześniejszej Fabryce Maszyn i Urządzeń Rolniczych Marcina Peterseima przy ulicy Żółkiewskiego 17 (fot. nr: 152-153), Fabrykę Czekolady Sucharda z ulicy Masarskiej (po II wojnie ZPC WAWEL) – fot. nr: 141-142, czy słynną fabrykę maszyn Zieleniewskiego (fot. nr: 161-171), w swej długiej historii często zmieniającą nazwę (m.in. w czasach galicyjskich była to „C.K. Uprzywilejowana Fabryka Maszyn L. Zieleniewski Towarzystwo Akcyjne”, w latach 1928-39 były to „Zjednoczone Fabryki Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski i Fitzner-Gamper S.A.”, a po II wojnie światowej „Zakłady Budowy Maszyn i Aparatury im. Ludwika Zieleniewskiego”, choć w latach 1952-1990, a więc w czasach PRL, miały one za tytularnego patrona Stanisława Szadkowskiego, robotnika, międzywojennego działacza KPP. Pamiątką po gwałtownych protestach robotników z Grzegórzek z marca 1936-go roku, krwawo stłumionych przez policję, jest dziś Pomnik Czynu Zbrojnego Proletariatu Krakowa, zlokalizowany przy Alei Daszyńskiego (fot. nr: 133-138).

Wszystkie z w/w zakładów dość dawno już nie istnieją, však stopniowo znikły w czasach III RP; część z nich zostało zlikwidowanych, a nieliczne przeniesione zostały poza Kraków. Po słynnych zakładach Zieleniewskiego z ulicy Grzegórzeckiej 69 nie pozostała dziś nawet nazwa, však fabryka została zlikwidowana w 2008 roku, po czym resztki jej produkcji przeniesiono do Niepołomic, na teren byłej garbarni i dziś jest to już firma Wolfram (w 2000 roku wykupiła ona od NFI Piast 60 % akcji fabryki). Po dawnej fabryce, wybudowanej pod koniec I dekady XX-go wieku, przeniesionej na Grzegórzki z ulicy Krowoderskiej 63, pozostał tylko oryginalny budynek administracyjny, a jego historię częściowo tylko przypominają wbudowane w fasadę tablice.

Kraków nie potrafił też należycie uczcić tego wybitnie zasłużonego dla Krakowa rodu rodzimych przemysłowców, który skutecznie wcielał w życie pozytywistyczne idee, głównie w galicyjskiej rzeczywistości, a przypomina o nim jedynie peryferyjna uliczka, mająca za patrona Ludwika Zieleniewskiego, która została utworzona z fragmentu dawnej ulicy Wandy.

Może więc warto tu przypomnieć choćby zarys historii tego rodu, z którego potomkiem, praprawnukiem Leona, jestem blisko związany od lat szkolnych.

Protoplastą krakowskiej gałęzi tego rodu był Antoni – kowal (1770-1831), który na początku XIX-go wieku przybył do Krakowa z Warszawy i tu rozpoczął pracę w kuźni Pawła Nowakowskiego. W 1804 roku, wnet po śmierci właściciela, ożenił się z Marianną (1779-1853), młodą wdową po swoim pracodawcy i przejął zakład. W 1810 roku kupił kamieniczkę przy ulicy Różanej 31 (potem św. Marka), przy której zbudował nowy warsztat (kuźnię). Po jego śmierci zakład prowadziła jego żona i dopiero w 1839 roku przejął go ich syn Ludwik (1819-1885), który z rzemieślnika szybko stał się znanym i cenionym przemysłowcem. Na początku lat 50-tych (w 1851 roku) na posesji przy ulicy św. Marka 31 powstała już fabryka maszyn rolniczych, a niedługo potem neorenesansowy pałacyk (w 1857 roku). Od początku lat 70-tych Ludwik stopniowo zaczął inwestować w nową, większą już fabrykę przy ulicy Krowoderskiej 63, początkowo otwierając tam odlewnię żelaza. Z czasem zakłady oprócz maszyn rolniczych i innych urządzeń przemysłowych, np. maszyn parowych i kotłów, zaczęły również wykonywać wielkie konstrukcje stalowe do budowy linii kolejowych i mostów, a także na potrzeby przemysłu naftowego, powstającego na Podkarpaciu.

Po śmierci Ludwika interes przejęli jego wykształceni synowie: Leon (1842-1919) i Edmund (1855-1919). Po pożarze fabryki przy ulicy św. Marka 31, co wydarzyło się w 1886 roku, produkcja została przeniesiona do rozbudowanego zakładu przy ulicy Krowoderskiej 63. W 1906 roku fabryka przekształciła się w spółkę akcyjną, której dyrektorem naczelnym został Edmund, a Presem Rady Nadzorczej Leon. Rok później spółka rozpoczęła budowę nowego zakładu na Grzegórkach, który przetrwał do początku XX-go wieku. W 1913 roku nastąpiło połączenie z sanocką Fabryką Wagonów i do 1928 roku funkcjonowały już Polskie Fabryki Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski S.A., kiedy nastąpiła kolejna fuzja ze spółką akcyjną Fitzner-Gamper i rozszerzenie interesów na teren Śląska. Od 1936-go roku ponad połowę udziałów w spółce posiadało państwo polskie, które lokowało tu wiele zleceń związanych z budowanym właśnie Centralnym Okręgiem Przemysłowym.

W latach okupacji hitlerowskiej nazwa zakładu brzmiała: Vereinigte Maschinen Kessel und Waggon-Fabriken L. Zieleniewski und Fitzner Gamper Aktiengesellschaft. Po wojnie, w 1945 roku, zakład na Grzegórkach, największa wówczas fabryka w Krakowie, został upaństwowiony, a wcześniej ostatnim jego udziałowcem z rodziny Zieleniewskich był Mieczysław (1890-1970), syn Leona. Dalsze informacje dotyczące tego zakładu w czasach PRL i III RP podałem już powyżej.

Potomkowie tego rodu nadal mieszkają w Krakowie, a ostatnio, w połowie marca 2014-go roku, zmarł Artur (ur. 1923), syn Mieczysława. Bratem bliźniakiem Artura, inżyniera mechanika, był prof. Ryszard Zieleniewski (zm. 1997). Rodzinny grobowiec Zieleniewskich znajduje się na Cmentarzu Rakowickim (kw. 22) i tam można się zapoznać z bardziej szczegółową historią tego rodu (fot. nr 1a).

Z innych znanych postaci warto jeszcze wymienić: Michała, zapewne syna Antoniego (1821-1896), balneologa i lekarza zdrojowego w Krynicy, Michała Franciszka, zapewne syn Michała (1849-1894), inżyniera i budowniczego oraz Stanisława, też może syna Michała (1852-1890), dr praw i adwokata. Oczywiście w rodzinnym grobowcu spoczywają też małżonki w/w członków tego zasłużonego dla Krakowa rodu.

Fot. nr 1a. Grobowiec rodziny Zieleniewskich, znanych krakowskich przemysłowców (kw.22). (01.11.13)

Na terenie dawnych robotniczych Grzegórzek, nad którymi króluje dziś „błękitek”, wieżowiec PKO z Alei Pokoju (fot. nr: 154-155 i 156-158), pozostały już tylko relikty podmiejskiej zabudowy, że wymienię podręcznikową wręcz ulicę Żółkiewskiego (fot. nr: 143-153), która istniała już na początku XX-go wieku, kiedy w sąsiedztwie funkcjonowały zakłady Peterseima i wówczas (do 1912 roku) zwała się ona Szkolną, a do dziś niewiele się zmieniła oraz pojedynczy już domek z ulicy Gęsiej 10 (fot. nr: 139-140). Inny, spod nr 14, niedawno został wyburzony.

Tyle kolejnej porcji fotografii z moich współczesnych penetracji dawnych przedmieść Krakowa. Zapraszam do obejrzenia albumu.

I. Mogiła
a. Podklasztorze

Fot. nr 2 (2-3). Panoramy z Kopca Wandy. Podklasztorze z kościołem Cystersów i kominy elektrociepłownia w Łęgu. (09.03.14)

Fot. nr 3. (09.03.14)

Fot. nr 4 (4-8). Romantyczna willa Rogozińskich z ulicy Klasztornej 2. (08.03.14)

Fot. nr 5. Fasada willi, przebudowanej z parterowego domu dawnych mogiłskich nauczycieli, w kurortowym stylu szwajcarskim, co miało miejsce pod koniec XIX-go wieku. (08.03.14)

Fot. nr 6. Drewniane detale ganku. (08.03.14)

Fot. nr 7. Zwieńczenie prawego ryzalitu. (08.03.14)

Fot. nr 8. Lewy fragment fasady – widok od strony ulicy Sieroszewskiego. (08.03.14)

Fot. nr 9. Zabytkowy kościółek św. Bartłomieja, którego początki sięgają XIV-go wieku, zaś obecny wygląd pochodzi z przebudowy dokonanej w połowie XVIII-go w. (08.03.14)

Fot. nr 10. Fragment ulicy Klasztornej o numerach: 6-16. (08.03.14)

Fot. nr 11 (11-12). Parterowy dworek przyklasztorny z ulicy Klasztornej 6. (08.03.14)

Fot. nr 12. (08.03.14)

Fot. nr 13. Niewiele pozostało już z dawnej zabudowy ulicy Klasztornej. Na fotografii domek spod nr 16. (08.03.14)

Fot. nr 14 (14-20). Opactwo Cystersów z ulicy Klasztornej 11 – z lewej drewniana dzwonnica. (08.03.14)

Fot. nr 15. Dziedziniec przykościelny. (08.03.14)

Fot. nr 16. Przebudowana w stylu barokowym bazylika Krzyża Świętego i zabudowania klasztorne, których początki sięgają I połowy XIII-go wieku. (08.03.14)

Fot. nr 17. Kościół cysterski, pierwotnie wczesnogotycki, poświęcony Matce Bożej Wniebowziętej i św. Wacławowi, konsekrowany w 1266; fasada przebudowana w XVIII wieku. (08.03.14)

Fot. nr 18 (18-20). Wczesnogotyckie, wybudowane z cegły zabudowania klasztorne.
(08.03.14)

Fot. nr 19. (08.03.14)

Fot. nr 20. (08.03.14)

Fot. nr 21 (21-22). Zachowane fragmenty jazu przy dawnym młynie Cystersów.
(08.03.14)

Fot. nr 22. (08.03.14)

Fot. nr 23 (23-31). Nadal zachowany w dobrym stanie budynek młyna pocysterskiego w narożu ulic: Klasztornej i Żaglowej. (08.03.14)

Fot. nr 24. Groźnie wyglądający, ale niezbyt niebezpieczny wartownik młyna. (08.03.14)

Fot. nr 25. Widok od strony Klasztornej. (08.03.14)

Fot. nr 26. Naroże na styku ulic: Klasztornej i Żaglowej. (08.03.14)

Fot. nr 27 (27-30). Boczny fragment od strony ulicy Żaglowej. (08.03.14)

Fot. nr 28. (08.03.14)

Fot. nr 29. (08.03.14)

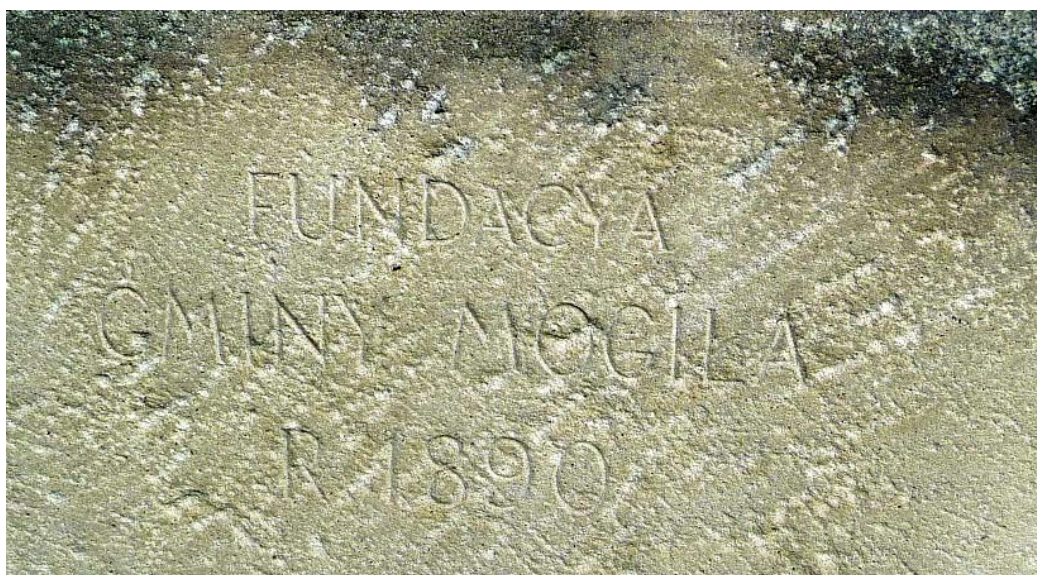
Fot. nr 30. (08.03.14)

Fot. nr 31. Tylny fragment budynku dawnego młyna. (08.03.14)

Fot. nr 32 (32-43). Kapliczka słupowa z naroża ulic: Klasztornej i Żaglowej ze „św. Maryją” i św. Florianem w licu – widok od strony ulicy Klasztornej. (08.03.14)

Fot. nr 33. Inskrypcja na cokole. (08.03.14)

Fot. nr 34. „Św. Marya” w górnym fragmencie lica. (08.03.14)

Fot. nr 35. „Św. Floryan” w dolnej części lica. (08.03.14)

Fot. nr 36 (36-37). Św. Antoni w prawym boku postumentu. (08.03.14)

Fot. nr 37. Św. Antoni (08.03.14)

Fot. nr 38. Prawy bok i tylna część kapliczki. (08.03.14)

Fot. nr 39. Św. Szymon AP (apostoł?) na górnej kondygnacji tyłu kapliczki. (08.03.14)

Fot. nr 40. Św. Michał Archanioł w niszy dolnej części tyłu. (08.03.14)

Fot. nr 41. Tył i prawy bok kapliczki. (08.03.14)

Fot. nr 42. Św. Józef lewy z niszy lewego boku. (08.03.14)

Fot. nr 43. Figury górnego piętra lica i lewego bok: „św. Maryia” i św. Józef. (08.03.14)

b. Stara Mogiła

Fot. nr 44 (44-46). Kopiec Wandy – wg tradycji wczesnośredniowieczny kurhan Wandy, córki Kraka. Czyżby był on związany z IX wiekiem i osadą otwartą Mogiła I? (09.03.14)

Fot. nr 45 (45-46). Orzeł na szczycie Kopca, wg projektu Jana Matejki na szczycie Kopca. (09.03.14)

Fot. nr 46. (09.03.14)

Fot. nr 47 (47-51). Fort pomocniczy piechoty nr 49 ½ a „Mogiła” w stanie niemal całkowitej ruiny. (09.03.14)

Fot. nr 48. (09.03.14)

Fot. nr 49. (09.03.14)

Fot. nr 50. (09.03.14)

Fot. nr 51. (09.03.14)

Fot. nr 52 (52-56). Widoki w stronę starej Mogiły ponad nowopowstającą drogą S-7.
Tu widok z ulicy Igołomskiej stronę ulicy Bardosa (09.03.14)

Fot. nr 53. Widok z ulicy Igołomskiej w stronę ulicy Kępskiej. (09.03.14)

Fot. nr 54. W stronę ulic: Kopaniec i Powiatowej. (09.03.14)

Fot. nr 55. Wzdłuż ulicy Kępskiej stronę ulicy Powiatowej. (09.03.14)

Fot. nr 56. Z Kępskiej w stronę ulicy Kopaniec. (09.03.14)

Fot. nr 57 (57-59). Św. Florian na styku ulic: Powiatowej i Kępskiej. (09.03.14)

Fot. nr 58. (09.03.14)

Fot. nr 59. (09.03.14)

Fot. nr 60 (60-61). Otynkowana chatka z ulicy Powiatowej 1. (09.03.14)

Fot. nr 61. (09.03.14)

Fot. nr 62 (62-63). Podmiejski domek z ulicy Powiatowej 6. (09.03.14)

Fot. nr 63. (09.03.14)

Fot. nr 64 (64-66). Ruina starej chałupy z ulicy Powiatowej 11(?). (09.03.14)

Fot. nr 65. (09.03.14)

Fot. nr 66. Druga strona dawnej chałupy. (09.03.14)

Fot. nr 67. Podmiejski domek z ulicy Powiatowej 17(?). (09.03.14)

Fot. nr 68 (68-70). Kolejna opuszczona ruina z ulicy Powiatowej 29. (09.03.14)

Fot. nr 69. (09.03.14)

Fot. nr 70. (09.03.14)

Fot. nr 71 (71-80). Coraz bardziej podupadająca „perła Mogiły” z ulicy Powiatowej 12, wybudowana na początku IV kwarty XIX-go wieku. (09.03.14)

Fot. nr 72 (72-74). Widoki od strony podwórka i ulicy Bardosa. (09.03.14)

Fot. nr 73. (09.03.14)

Fot. nr 74. (09.03.14)

Fot. nr 75 (75-76). Boczna ściana (09.03.14)

Fot. nr 76. (09.03.14)

Fot. nr 77 (77-80). Widoki od strony ogrodu. (09.03.14)

Fot. nr 78. (09.03.14)

Fot. nr 79. (09.03.14)

Fot. nr 80. (09.03.14)

Fot. nr 81. Ulica Powiatowa, główny trakt Mogiły, na wysokości Kopaniec. (09.03.14)

Fot. nr 82 (82-85). Naroże ulic: Powiatowej i Kopaniec. (09.03.14)

Fot. nr 83 (83-85). Archaiczna, zapewne XIX-to wieczna kapliczka, zniekształcona przez współczesne przeróbki. Widok z ulicy Powiatowej. (09.03.14)

Fot. nr 84. Widok z ulicy Kopaniec. (09.03.14)

Fot. nr 85. (09.03.14)

Fot. nr 86. Ruina z ulicy Kopaniec 5(?). (09.03.14)

Fot. nr 87. Stodoła na posesji przy ulicy Kopaniec 7 (?). (09.03.14)

Fot. nr 88 (88-90). Jeszcze nie tak dawno z lewej strony ulicy Kopaniec (kiedyś pod nr 15) stała piękna chałupa rodem z XIX-go wieku, na szczęście kilkakrotnie przeze mnie uwieczniona. Niestety „padła” w związku z budową powyżej drogi S-7. (09.03.14)

Fot. nr 89. Po starej zagrodzie pozostała tylko studnia i pobliskie drzewo. (09.03.14)

Fot. nr 90. Niemy świadek dawnego świata Mogiły. (09.03.14)

Fot. nr 91 (91-92). Stara chałupa z ulicy Kopaniec 12. (09.03.14)

Fot. nr 92. Detale bocznej ściany. (09.03.14)

Fot. nr 93 (93-94). Archaiczna chałupa z ulicy Zakarnie 26(?). (09.03.14)

Fot. nr 94. Detale fasady. (09.03.14)

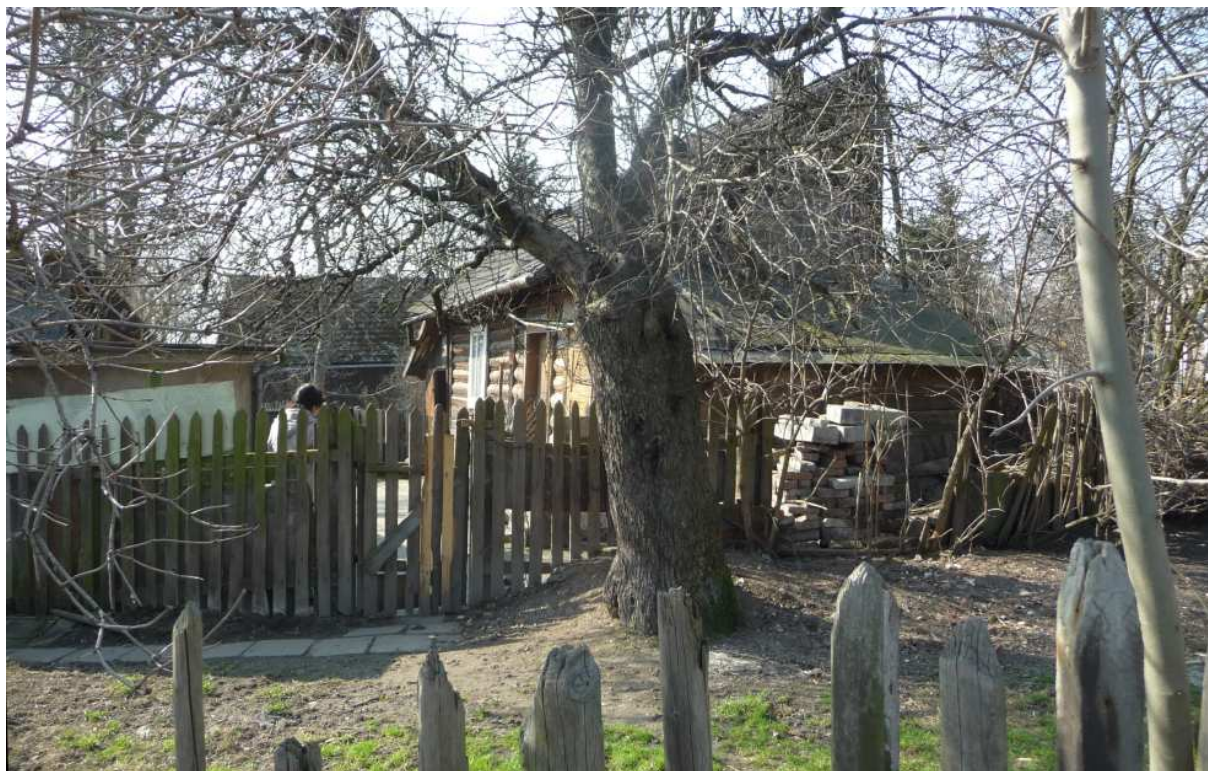
Fot. nr 95 (95-96). Znacznie przebudowany oryginał z ulicy Na Niwach 3.
Na szczęście mnie udało się utrwalić dawny stan. (09.03.14)

Fot. nr 96. (09.03.14)

Fot. nr 97 (97-98). Archaiczna chatka z ulicy Bardosa 25. (09.03.14)

Fot. nr 98. Widok z ulicy Powiatowej. (09.03.14)

Fot. nr 99 (99-100). Podmiejski domek z ulicy Bardosa 50. (09.03.14)

Fot. nr 100. Detale fasady. (09.03.14)

Fot. nr 101 (101-102). Dawno niezamieszkały domek z ulicy Bardosa 48a. (09.03.14)

Fot. nr 102. Fragment podmiejskiej zabudowy ulicy Bardosa o numerach: 48a-50. (09.03.14)

Fot. nr 103 (103-103b). Ruina młyna z ulicy Bardosa 38, zwanego „Gwoździarnią”, kiedyś zlokalizowanego na odnodze Dłubni, jednej z kilku. Gdy zaniechano tu mielenia ziarna, w rozległym budynku funkcjonowała fabryka gwoździ. (09.03.14)

Fot. nr 103a. (09.03.14)

Fot. nr 103b. (09.03.14)

Fot. nr 104. Sielski krajobraz Mogiły. Spod młyna w stronę ulicy Kępskiej. (09.03.14)

Fot. nr 105. Wzdłuż ulicy Bardosa – widok z ulicy Kępskiej. (09.03.14)

Fot. nr 106. Wzdłuż ulicy Kępskiej od ulicy strony Bardosa. (09.03.14)

Fot. nr 107. Zapewne powojenne gospodarstwo z ulicy Bardosa 22. (09.03.14)

Fot. nr 108(108-113). Tradycyjne gospodarstwo, z oryginalną chałupą, z ulicy Bardosa 7. (09.03.14)

Fot. nr 109 (109-111). Próba uchwycenia przysłoniętej od strony ulicy fasady. (09.03.14)

Fot. nr 110. (09.03.14)

Fot. nr 111. (09.03.14)

Fot. nr 112 (112-113). Widoki od strony podwórka (ulicy Ptaszyckiego). (09.03.14)

Fot. nr 113. (09.03.14)

Fot. nr 114 (114-115). Ulica Bardosa przy wlocie do ulicy Ptaszyckiego. (09.03.14)

Fot. nr 115. Widok od strony ulicy Ptaszyckiego. (09.03.14)

II. Rakowice

Fot. nr 116. Trwa zabudowa wolnych terenów rekreacyjnych wokół dawnego lotniska Czyżyny-Rakowice – widok od strony ulicy Ułanów. (29.01.14)

Fot. nr 117. Zarośnięta winem ruina starej chałupy na styku ulic: Ułanów i Fiołkowej. (15.01.14)

Fot. nr118 (118-120). Relikt podmiejskiej zabudowy ulicy Ułanów (nr 37). (29.10.14)

Fot. nr 119 (nr 37). (15.01.14)

Fot. nr 120. (15.01.14)

Fot. nr 121. Fragment ulicy Ułanów o numerach: 37-39 (15.01.14)

Fot. nr 122 (122-123). Galicyjski budynek jednostki wojskowej z ulicy Ułanów nr 41.
(15.01.14)

Fot. nr 123. (15.01.14)

Fot. nr 124. Podmiejski domek z ulicy Ułanów nr 68. (15.01.14)

Fot. nr 125. Fragment niskiej zabudowy ulicy Ułanów o numerach: 72-76. (15.01.14)

Fot. nr 126 (126-127). Przebudowana już kamieniczka z naroża z ulicy Ułanów 45 (naroże z ulicą Pilotów). (15.01.14)

Fot. nr 127. (15.01.14)

III. Grzegórzki

Fot. nr 128 (128-129). Współczesne Zabłocie – widok z grzegórzeckiego brzegu Wisły.
(07.02.14)

Fot. nr 129. (07.02.14)

Fot. nr 130. Galeria Kazimierz w miejscu dawnej rzeźni miejskiej, po której pozostało tylko kilka budynków. (07.02.14)

Fot. nr 131 (131-132). Dawny cmentarz żydowski przy ulicy Miodowej. (07.02.14)

Fot. nr 132. (07.02.14)

Fot. nr 133 (133-138). Pomnik Czynu Zbrojnego Proletariatu Krakowa przy Alei Daszyńskiego ku pamięci krwawo stłumionego strajku w marcu 1936 roku w zakładach gumowych Semperit. (07.02.14)

Fot. nr 134. (07.02.14)

Fot. nr 135 (135-138). Nazwy przedwojennych zakładów pracy na przemysłowych Grzegórkach: Piasecki Suchard, Zieleniewski, czy Semperit. (07.02.14)

Fot. nr 136. (07.02.14)

Fot. nr 137. (07.02.14)

Fot. nr 138. (07.02.14)

Fot. nr 139 (139-140). Relikt podmiejskiej zabudowy przy ulicy Gęsiej 10. (07.02.14)

Fot. nr 140. (07.02.14)

Fot. nr 141 (141-142). Tyle pozostało po wyburzeniu zakładów przemysłu cukierniczego „Wawel” z ulicy Masarskiej. (07.02.14)

Fot. nr 142. (07.02.14)

Fot. nr 143 (143-153). Ulica Żółkiewskiego - osada przy dawnych zakładach maszyn rolniczych Marcina Peterseima. (07.02.14)

Fot. nr 144. Kamieniczka z ulicy Żółkiewskiego 10. (07.02.14)

Fot. nr 145. Początkowy fragment ulicy Żółkiewskiego. (07.02.14)

Fot. nr 146. Tabliczka z czasów Wielkiego Krakowa. (07.02.14)

Fot. nr 147. Fragment ulicy Żółkiewskiego w pobliżu dawnej Chemicznej Sp-ki Pracy Erdal, która w okresie międzywojennym przejęła zabudowania fabryki Peterseima. (07.02.14)

Fot. nr 148. Budynek dawnej szkoły powszechnej pod nr 15. (07.02.14)

Fot. nr 149. Kamieniczka pod nr 17. (07.02.14)

Fot. nr 150(150-151). Końcowy fragment części ulicy o parzystych numerach. (07.02.14)

Fot. nr 151. (07.02.14)

Fot. nr 152 (152-153). Dawne pomieszczenia fabryki Erdal. (07.02.14)

Fot. nr 153. (07.02.14)

Fot. nr 154. „Błękitek”, czy jak kto woli błękitny „szklany dom” – wieżowiec PKO przy Alei Pokoju. (07.02.14)

Fot. nr 155 (155-156). Burzenie budynków „Ruchu” w narożu Alei Pokoju i ulicy Rogozińskiego – widok z Alei Pokoju. (05.02.14)

Fot. nr 156. Widok z ulicy Rogozińskiego. (05.02.14)

Fot. nr 157 (157-158). Błękitek od strony ulicy Grzegórzeckiej. (05.02.14)

Fot. nr 158. (05.02.14)

Fot. nr 159. Niezabudowana (jeszcze) przestrzeń w sąsiedztwie ulicy Rogozińskiego.
(05.02.14)

Fot. nr 160. Skrzyżowanie ulicy Zieleniewskiego (dawnej Wandy) i Grzegórzeckiej.
(05.02.14)

Fot. nr 161 (161-168). Budynek administracyjny fabryki Zieleniewskich z początku XX-go wieku. W 1906 roku przeniesiono tu produkcję z zakładów przy ulicy Krowoderskiej.
(05.02.14)

Fot. nr 162. (05.02.14)

Fot. nr 163 (163-167). Tablice Pamiątkowe na fasadzie budynku (05.02.14)

Fot. nr 166. (05.02.14)

Fot. nr 167. (05.02.14)

Fot. nr 168. (05.02.14)

Fot. nr 169. Budynek przy bramie wjazdowej na teren dawnych zakładów. (05.02.14)

Fot. nr 170. Tyle dziś pozostało po dawnej fabryce. Po słynnych zakładach nie pozostała nawet nazwę, a resztki produkcji zostały przeniesione do Niepołomic. (05.02.14)

Fot. nr 171. (05.02.14)

**Moje opracowania dostępne na forum
Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej www.mbc.malopolska.pl
i Europeany www.europeana.eu
oraz artykuły opublikowane na łamach Głosu
Wielickiego www.wielicki.glos24.pl**

**LESZEK GRABOWSKI (1953)
e-mail: leszek.grabowski@interia.pl
Facebook: <http://pl-pl.facebook.com/people/Leszek-Grabowski/100000321665908>**

Na wzniesieniu nad dawnym kamieniołomem Libana.
W tle Kopiec Krakusa i Mój Kraków.

A. Opracowania dotyczące Krakowa

A.1. Wspomnienia

1. Obraz Krakowa lat 60-tych we wspomnieniach z dzieciństwa.
Edycja XIII.
www.mbc.malopolska.pl/publication/9505
2. Moja przygoda z Technikum Energetycznym w Krakowie w latach 1968-73. Edycja VI.
www.mbc.malopolska.pl/publication/11376

A.2. Fotografie archiwalne

1. Kraków i jego okolice w fotografii z lat 1987-1992
www.mbc.malopolska.pl/publication/14924
2. Kraków i Małopolska w fotografii z końca XX-go wieku.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15759

A.3. Albumy o Krakowie

I. Współczesny Kraków w klimacie z fotografii Ignacego Kriegera.

1. Część I. Stare Miasto.
www.mbc.malopolska.pl/publication/67812
2. Część II. Kazimierz, Stradom i Podgórze.
www.mbc.malopolska.pl/publication/67991
3. Część III. Obrzeża Starego Miasta i dawne przedmieścia.
Kleparz, Biały Prądnik, Krowodrza, Piasek, Nowy Świat, Zwierzyniec i Półwie, Dębiki, Wesoła, Grzegórzki, Wola Duchacka, Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68137
4. Część IV. Uzupełnienia. Śródmieście, Piasek, Wesoła, Stradom, Kazimierz i Podgórze. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70812
5. Część V. Uzupełnienia– krakowski kalejdoskop. Śródmieście, Kleparz, Wesoła, Piasek, Nowy Świat, Półwie i Zwierzyniec, Stradom, Kazimierz, Podgórze.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73718

II. Podglądanie starego Krakowa.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście. Wokół Rynku Głównego.
Kwiecień 2009 – lipiec 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/85312
2. Część II. Zabytkowe Śródmieście. Dawny Okół i jego przedpole.
Kwiecień 2009 – lipiec 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/85468
3. Część III. Wawel i jego okolice, Stradom i Kazimierz.
Kwiecień 2009 – sierpień 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85469
4. Część IV. Podgórze. Przekrój przez rok 2009.
Kwiecień 2009 – lipiec 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85470
5. Część V. Podgórze. Sierpień 2010 – czerwiec 2013. Kamieniołom Libana w marcu 2003.
www.mbc.malopolska.pl/publication/87313

III. Dawne przedmieścia Krakowa - ułatwiająca przeszłość.

1. Część I. Bieżanów, Prokocim, Wola Duchacka. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17690
2. Część II. Piaski Wielkie, Kurdwanów, Jugowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17691
3. Część III. Zakrzówek, Dębники, Ludwinów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17692
4. Część IV. Zwierzyniec i Półwie, Przegorzały, Wola Justowska, Czarna Wieś i Kawiory.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17693
5. Część V. Łęg, Mogiła, Krzesławice, Bieńczyce. Edycja II
www.mbc.malopolska.pl/publication/17694
6. Część VI. Uzupełnienia: Prokocim, Wola Duchacka, Rząka, Piaski Wielkie, Ludwinów, Zakrzówek, Dębники i Mogiła. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/18158
7. Część VII. Bronowice Małe i Wielkie, Krowodrza i Biały Prądnik. Edycja II
www.mbc.malopolska.pl/publication/18408
8. Część VIII. Płaszów, Kosocice i Rajsko.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21255
9. Część IX. Uzupełnienia (cd): Bieńczyce, Mogiła, Łęg, Prokocim, Wola Duchacka i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21256
10. Część X. Kobierzyn i Skotniki, Tyniec i Pychowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/19616

11. Część XI. Spacer po południowych i zachodnich obrzeżach Krakowa. Mogiła, Bieżanów, Prokocim i Piaski Wielkie, Wola Duchacka i Kurdwanów, Swoszowice i Jugowice, Łagiewniki, Zakrzówek, Czarna Wieś i Bronowice Małe, Nowa Wieś i Krowodrza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21229
12. Część XII. Biały Prądnik (cd), Czerwony Prądnik, Czyżyny, Rakowice, Mistrzejowice, Zesławice, Grębałów, Bieńczyce (cd), Krzesławice (cd) i Piaski Wielkie (cd).
www.mbc.malopolska.pl/publication/21261
13. Część XIII. Uzupełnienia: Bieżanów, Rajsko, Swoszowice, Łagiewniki i Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21479
14. Część XIV. Uzupełnienia: Mogiła, Krzesławice, Rakowice (Wieczysta) i Prokocim
www.mbc.malopolska.pl/publication/22312
15. Część XV. Czarna Wieś i Kawiory, Wola Justowska i Las Wolski, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec oraz Dębники i Zakrzówek w zimowej szacie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/29478
16. Część XVI. Mogiła (cd), Bronowice Małe (cd), Łobzów, Zakrzówek (cd) i Skotniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45001
17. Część XVII. Górka Narodowa, Witkowice i Biały Prądnik. Mini dodatek- przykłady dawnego budownictwa wiejskiego z terenu Ziemi Krakowskiej i Polski Południowej.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45002
18. Część XVIII. Zwierzyniec (Salwator), Wola Duchacka, Pychowice, Bodzów i Kostrze, Rząka. Krakowskie i podkrakowskie krajobrazy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45003
19. Część XIX. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy: Bonarka, Płaszów i Podgórze, Prokocim Stary i Nowy, Rząka, Krzyszkowice, Kosocice i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/40795
20. Dawne przedmieścia Krakowa – ulatująca przeszłość (część XX). Stara Mogiła, Mydlniki, Chełm i Wola Justowska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/40794
21. Część XXI. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (cd). Łęg, Dębники, Zakrzówek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56790
22. Część XXII. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (cd). Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rząka i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56791
23. Część XXIII. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (cd). Zwierzyniec (Salwator i Sikornik) i Las Wolski.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56792
24. Część XXIV. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (cd). Rybitwy, Płaszów, Rząka, Piaski Wielkie, Wola Duchacka i Zakrzówek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56962

25. Część XXV. Wola Duchacka, Płaszów, Łagiewniki i Małe Bronowice(cd)
www.mbc.malopolska.pl/publication/57115
26. Część XXVI. Wola Duchacka, Prokocim, Zwierzyniec, Czarna Wieś i Wola Justowska. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (cd).
www.mbc.malopolska.pl/publication/58236
27. Część XXVII. Grzegórzki, Dąbie, Płaszów, Jugowice i Swoszowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/58645
28. Część XXVIII. Jesienny rekonesans po południowych przedmieściach Krakowa – Płaszów, Wola Duchacka, Prokocim, Rząka i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59327
29. Część XXIX. Jesienny rekonesans po ginącym świecie: Ludwinowa, Zakrzówka i Dębnik.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59513
30. Część XXX. Zimowa sceneria dawnych przedmieść Krakowa: Krowodrza, Nowa i Czarna Wieś, Zwierzyniec, Bielany, Dębники i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/60647
31. Część XXXI. Łobzów, Krowodrza, Zakrzówek, Pychowice, Łagiewniki i Rząka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/60781
32. Część XXXII. Zwierzyniec, Czarna i Nowa Wieś oraz Łobzów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61316
33. Część XXXIII. Sikornik, Las Wolski, Bielany i Przegorzały.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61317
34. Część XXXIV. Stary Prokocim, Piaski Wielkie (Świątniki, Podedworze i Podlesie), Wola Duchacka, Rząka, obrzeże Płaszowa i Podgórze
www.mbc.malopolska.pl/publication/61318
35. Część XXXV. Wola Duchacka, Kosocice i Barycz, Płaszów, Rybitwy, Bieńczyce i Olsza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61336
36. Część XXXVI. Wiosenny rekonesans po południowych obrzeżach miasta. Płaszów (Bagry), Stary Prokocim, Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Kurdwanów, Kosocice, Łagiewniki, Zakrzówek, Dębники, Półwsie i Zwierzyniec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/64127
37. Część XXXVII. Wola Justowska i Las Wolski, Półwsie i Zwierzyniec, Łagiewniki, Jugowice, Rajsko i Kosocice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66308
38. Część XXXVIII. Wola Duchacka, Piaski Wielkie i Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66767
39. Część XXXIX. Borek Fałęcki, Bonarka, Dębники, Zakrzówek, Półwsie i Zwierzyniec, były Obóz Koncentracyjny Płaszów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66868
40. Część XL. Czyżyny, Rybitwy i Ludwinów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68644

41. Część XLI. Warszawskie, Krowodrza, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Półwie i Zwierzyniec, Kurdwanów i Borek Fałęcki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70183
42. Część XLII. W zimowej scenerii Pleszowa i Mogiły.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70187
43. Część XLIII. W jesiennej i zimowej scenerii: Woli Duchackiej, Piasków Wielkich i Rząki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71271
44. Część XLIV. W jesiennym i zimowym klimacie Prokocimia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71272
45. Część XLV. Płaszów, Olsza i Rakowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71485
46. Część XLVI. Raz jeszcze Zwierzyniec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72226
47. Część XLVII. Wzdłuż tradycyjnego Zakrzówka i wokół Skał Twardowskiego.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72227
48. Część XLVIII. Krowodrza, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec i Sikornik, Wola Justowska i Las Wolski, Dębniaki, Zakrzówek, Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74740
49. Część XLIX. Podgórze – okolice Bonarki i kamieniołom Libana, teren KL Płaszów na skraju Woli Duchackiej, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Jugowice, Kurdwanów, Kosocice, Rajsko i Barycz.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74741
50. Część L. Borek Fałęcki, Kobierzyn, Skotniki i Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75164
51. Część LI. Stary Płaszów i Bagry, Prokocim, Bieżanów, Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75857
52. Część LII. Zakrzówek i Skały Twardowskiego, Wola Duchacka, teren dawnego KL Płaszów i jego obrzeże, Podgórze – Kopiec Krakusa, Mały Płaszów i Rybitwy, Bieżanów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75587
53. Część LIII. Krakowski kalejdoskop: Zakrzówek, Borek Fałęcki, Łagiewniki, Kurdwanów, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Kosocice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77977
54. Część LIV. Krowodrza, Łobzów, Nowa Wieś, Czarna Wieś i Zwierzyniec
www.mbc.malopolska.pl/publication/79758
55. Część LV. Zakrzówek, Ludwinów, Wola Duchacka, Piaski Wielkie i Prokocim
www.mbc.malopolska.pl/publication/79759
56. Część LVI. Krowodrza, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Półwie Zwierzynieckie, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rajsko
www.mbc.malopolska.pl/publication/87312
57. Część LVII. Krzesławice, Dębniaki, Zakrzówek, Ludwinów
www.mbc.malopolska.pl/publication/88010

58. Część LVIII. Łagiewniki, Płaszów, (Przedmieście) Warszawskie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88763
59. Część LIX. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Rajsko
www.mbc.malopolska.pl/publication/88764
60. Część LX. Wola Justowska, Zwierzyniec, Półwie Zwierzynieckie (Błonia), Czarna Wieś, Nowy Świat (Kossakówka), Dębники, Zakrzówek, Bodzów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89855
61. Część LXI. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie
www.mbc.malopolska.pl/publication/89856

IV. Krakowskie panoramy i widoki

1. Część I. Wiosna 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/64522
2. Część II. Lato 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/67475
3. Część III. Jesień 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68255
4. Część IV. Zima 2011/2012
www.mbc.malopolska.pl/publication/71731
5. Część V. Wiosna 2012
www.mbc.malopolska.pl/publication/74742
6. Część VI. Lato 2012.
www.mbc.malopolska.pl/publication/76541
7. Część VII. Jesień 2012.
www.mbc.malopolska.pl/publication/78459
8. Część VIII. Ostatnia zima rząckiego uroczyska, czyli przykład symbiozy człowieka i przyrody po krakowsku.
www.mbc.malopolska.pl/publication/78947
9. Część IX. Zima 2012/13. Krowodrza, Łobzów, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze (Kopiec Krakusa), Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rajsko, Prokocim i Płaszów (Bagry).
www.mbc.malopolska.pl/publication/80638
10. Część X. Przedwiośnie 2013. Edycja II. Krowodrza, Nowa i Czarna Wieś, Zwierzyniec, Podgórze, Wola Duchacka, Borek Fałęcki, Płaszów, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/82506
11. Część XI. Wiosna 2013. Rondo Mogiłskie, wokół Wisły, Zwierzyniec, Półwie Zwierzynieckie, Zakrzówek – Skały Twardowskiego, Podgórze– Kopiec Krakusa, Las Bonarka, Płaszów – Bagry, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, rząckie ugory, Rajsko, Krzyszkowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/85310

12. Część XII. Lato 2013. Kopiec Piłsudskiego, Las Wolski, podnóże Kopca Kościuszki, Skały Twardowskiego, dębnicki brzeg Wisły, Krzesławice, Płaszów – Bagry, Wola Duchacka (teren dawnego KL Płaszów i Park Duchacki), Piaski Wielkie, rżackie ugory, Kosocice, Krzyszkowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/87314
13. Część XIII. Jesień 2013. Rondo Mogiłskie, Las Wolski i Wola Justowska, Czarna Wieś, Zwierzyniec (Sikornik i Kopiec Kościuszki), Półwieś Zwierzynieckie (Błonia), Nowy Świat (Kossakówka), Dębники, Zakrzówek (okolice Ronda Grunwaldzkiego; Krakowski Fiord), Pychowice, Kostrze i Bodzów, Podgórze (Wzgórze Lasoty; Kopiec Krakusa).
www.mbc.malopolska.pl/publication/89214
14. Część XIV. Jesień 2013 c.d. Wola Duchacka (teren dawnego KL Płaszów; Park Duchacki i jego okolice), Prokocim, Płaszów – Bagry, Piaski Wielkie, Rżaka, Rajsko, Kosocice, Krzyszkowice – Chabrowe Wzgórze. Dodatek– Migawki z Cmentarza Rakowickiego (2009-2013)
www.mbc.malopolska.pl/publication/89215

V. Drzwi krakowskich kamienic czynszowych i domów podmiejskich

1. Część I. Piasek i Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69109
2. Część II. Śródmieście, Stradom, Kazimierz, Wesola, Dębники i Podgórze
www.mbc.malopolska.pl/publication/69110
3. Część III. Śródmieście (cd.), Piasek (cd.), podmiejski Kraków.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69430
4. Część IV. Śródmieście (cd.), Kleparz, Wesola (cd.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/71803
5. Część V. Śródmieście, Piasek, Kleparz i Wesola – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72474
6. Część VI. Wesola, Stradom i Kazimierz (cd.) oraz podmiejska Krowodrza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/730887
7. Część VII. Piasek, Wesola, Kazimierz i Podgórze – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73088
8. Część VIII. Piasek – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73717

VI. Detale krakowskich czynszówek i domów. Wybrane drzwi i portale, klamki, okna i obramienia, witraże i figury naścienne.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88307
2. Część II. Kleparz, Stradom, Kazimierz, Wesola, Piasek i Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88308
3. Część III. Kalejdoskop krakowski i Kraków podmiejski.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89316

VII. Krakowskie i podkrakowskie jeziora, stawy, rozlewiska i mokradła

1. Część I.

Dawna plaża pod Wawelem, Planty, Bronowice Wielkie, Czarna Wieś, Błonia, Zwierzyniec, Mydlniki i Kryspinów, Zakrzówek, Ludwinów, pogranicze Pychowic i Bodzowa, pychowickie łąki, Przegorzały i Bielany, posolvay'owskie stawy w Borku Fałęckim, okolice Bonarki, kamieniołom Libana, teren KL Płaszów, Bagry, nabrzeże Wisły w Rybitwach i Płaszowie, Dąbie, łąki mogiłskie, Bieńczyce i Olsza.

www.mbc.malopolska.pl/publication/74564

2. Część II.

Parki: w Nowym i Starym Prokocimiu, Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice, Rajska, Kosocice, Barycz i Wieliczka.

www.mbc.malopolska.pl/publication/74567

VIII. Liczne albumy o Krakowie i jego okolicach opublikowane na mojej stronie serwisu społecznościowego Facebook:

<http://pl-pl.facebook.com/people/Leszek-Grabowski/100000321665908>

B. Opracowania dotyczące Ziemi Gdowskiej

B.1. Sagi i historie rodzinne

1. Saga rodu Grabowskich z Bilczyc i Liplasa koło Gdowa. Edycja X.
www.mbc.malopolska.pl/publication/8610
2. Saga rodu Chanków i Kędrynów z Podolan i okolic Gdowa. Edycja VI
www.mbc.malopolska.pl/publication/10372
3. Szkic do historii badań nad drzewem genealogicznym rodu Chanków z Podolan i okolic Gdowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/14677
4. Notka o rodach: Kaletów – „Wójcioków”, Augustynków – „Frysiów” i Mrozowskich z Bilczyc koło Gdowa. Edycja V uzupełniona.
www.mbc.malopolska.pl/publication/13924

B.2 Albumy o Ziemi Gdowskiej

I. Gdów i jego okolice – odchodzący świat

1. Część I. Edycja II. Gdów, Bilczyce, Liplas, Podolany, Wola Zręczycka, Jaroszkówka, Lipnica Murowana.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15443
2. Część II. Gdów, Przebieczany, Marszowice, Jaroszkówka, Kobylec, Klęczana, Wola Zręczycka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15730
3. Część III. Edycja II. Wiatowice, Niegowić, Marszowice, Gdów i inne. Szlak Papieski odcinek od Klęczany do Łapanowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15731
4. Część IV. Edycja II. Bilczyce, Gdów, Podolany, Wola Zręczycka i Zręczyce.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17022
5. Część V. Bilczyce, Liplas, Marszowice, Gdów i Grzybowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17844
6. Część VI. Zagórzany, Gdów, Podolany, Jaroszkówka, Wieniec, Nieznanowice, Marszowice, Bilczyce i Łazany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21257
7. Część VII. Lednica Górna, Trąbki, Łazany Bilczyce, Gdów, Marszowice, Wola Zręczycka i Zagórzany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/24065
8. Część VIII. Łazany, Gdów, Niegowić, Krakuszowice, Grodkowice, Klęczana, Kobylec i Łapanów
www.mbc.malopolska.pl/publication/56953
9. Część IX. Nieznanowice, Pierzchów, Cichawa. Szlak Papieski – odcinek od Niegowici do granic Klęczany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/58646
10. Część X. Edycja II. Łazany, Bilczyce, Gdów, Pierzchów, Niegowić i Wiatowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61319

11. Część XI. Jawczyce, Liplas, Gdów, Wola Zręczycka, Kobylec; wybrane archiwalia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77982
12. Część XII. Gdów, Marszowice, Jaroszkówka, Kobylec; kilka wyburzonych już chałup z Gdowa, Marszowic i Kobylca.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85467

C. Opracowania dotyczące Ziemi Krakowskiej.

C.1. Albumy o Ziemi Krakowskiej

I. Dawny świat okolic Krakowa

1. Część I. Dobczyce i Dziekanowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/19619
2. Część II. Wieliczka i Rożnowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/19620
3. Część III. Wieliczka i jej okolice (cd). Wieliczka, Czarnochowice, Lednica Górna, Przebieczany, Biskupice, Szczygłów, Surówki – Zabłocie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21938
4. Część IV. Wieliczka i jej okolice (cd). Wieliczka, Krzyszkowice, Lednica Górna, Czarnochowice i Śledziejowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56793
5. Część V. Łapanów i jego okolice. Łapanów, Kobylec, Jaroszkówka, Szlak Papieski – odcinek od Łapanów do Kobylca.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56794
6. Część VI. Dobczyce i ich okolice (cd). Dobczyce i Kornatka
www.mbc.malopolska.pl/publication/57409
7. Część VII. Mozaika podkrakowska. Edycja II.
Puszcza Niepołomska i jej okolice, Brzesko Nowe, Pleszów, Kościelniki i Górka Kościelnicza, Zielonki, Korzkiew i ich okolice, Rudawa i jej okolice, Wola Zręczycka i Zagórzany, wokół Dobczyc i Podchybie koło Lanckorony. Dodatek – Podkarpacie, okolice Rzeszowa: Świlcza, Mrowla i Bratkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59373
8. Część VIII. Bochnia i jej okolice. Ziemia Tarnowska. Edycja III.
Bochnia, Łapczyca, Lipnica Murowana, Jasień Brzeski, Tarnów i Ładna. Cmentarze wojenne o okresu I-ej wojny światowej z okolic Tarnowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59639
9. Część IX. Wieliczka i jej okolice (cd). Wokół centrum Wieliczki, Krzyszkowice oraz panoramy z Chabrowego Wzgórza, Śledziejowice i Kokotów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/62561
10. Część X. Wieliczka i jej okolice (cd). Edycja II. Lednica Górna, wokół centrum Wieliczki, Krzyszkowice oraz panoramy z Chabrowego Wzgórza, krajobrazy wokół Baryczy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69387

11. Część XI. Bochnia i jej okolice (cd). Bochnia i Łapczyca.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70813
12. Część XII. Wieliczka i jej okolice (cd). Rekonesans wokół wzgórza Pod Baranem.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71484
13. Część XIII. Wieliczka i jej okolice (cd.). Migawki z Wieliczki. Jeszcze jeden spacer po dawnych Krzyszkowicach.
www.mbc.malopolska.pl/publication/724743
14. Część XIV. Edycja II. Wieliczka i jej okolice cd. Galicyjskiej Wieliczki ciąg dalszy, Wzgórze Kaim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/76407
15. Część XV. Edycja II. Migawki z trasy: Staniątka, Niepołomice, Wola Batorska, Uście Solne, Szczurowa, Żabno, Ujście Jezuickie, Opatowiec, Gręboszów. Cmentarze wojenne i pomniki z okresu I-ej wojny światowej (cd.): Wola Batorska - Sitowiec, Biskupice Radłowskie, Otfinów, Ujście Jezuickie, Gręboszów. Okolice Brzeska i Tarnowa – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77197

D. Przydrożne zabytki sztuki sakralnej z rejonów: Krakowa, jego okolic i Ziemi Krakowskiej

I. Zabytkowe figury, kapliczki i krzyże przydrożne z rejonu Krakowa i jego okolic.

1. Część I. Dawne przedmieścia Krakowa i podkrakowskie wsie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21231
2. Część II. Centrum Krakowa w obrębie dawnego rdzenia austriackiej twierdzy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21258
3. Część III. Ziemia Krakowska. Wieliczka, Gdów, Dobczyce i ich okolice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21259
4. Część IV. Centrum Krakowa w obrębie dawnego rdzenia austriackiej twierdzy – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74586
5. Część V. Ziemia Krakowska cd.
Wieliczka i jej okolice, Trąbki, Łazany, Gdów i jego okolice, Szlak Papieski: Niegowić – Marszowice – Klęczana - Kobylec - Łapanów, Łapanów i jego okolice, Niepołomice i ich okolice, Dołęga koło Szczurowej, Kościelniki, Bochnia i jej okolice, Dębno Tarnowskie, Żabno i jego okolice, Wola Pogórska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77198

E. Artykuły w Głosie Wielickim www.wielicki.glos24.pl

1. Nr 1 (styczeń 2009) – „Odchodzący świat”.
2. Nr 2 (luty 2009) – „Negatyw na szklanej płytce”.
3. Nr 10 (październik 2009) – „Zapomniany mieszkaniec Bilczyc”;
o Franciszku Augustynku – „Antonim Wichurze” - w setną rocznicę
jego narodzin.
4. Nr 12 (grudzień 2009) – „Bilczyce z lat mego dzieciństwa”
5. Nr 1 (styczeń 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 1.
6. Nr 2 (luty 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 2.
7. Nr 3 (marzec 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 3.
8. Nr 4 (kwiecień 2010) – „Gdów z lat mego dzieciństwa - początku lat
60-tych XX-go wieku”. Część 1.
9. Nr 5 (maj 2010) – „Gdów z lat mego dzieciństwa - początku lat
60-tych XX-go wieku”. Część 2.
10. Nr 6 (czerwiec 2010) – „Tradycja nazw i przezwisk z dawnych Bilczyc”.
Część 1.
11. Nr 7 (lipiec 2010) – „Tradycja nazw i przezwisk z dawnych Bilczyc”.
Część 2”.
12. Nr 8 (sierpień 2010) – „Moja prababka „Magdusia”. Część 1.
13. Nr 10 (październik 2010) – „Moja prababka „Magdusia”. Część 2.
14. Nr 1 (styczeń 2011). „Wspomnienie Marcina Ciężarka”.
15. Nr 2 (luty 2011). „Jan Kaczmarczyk – zapomniana ofiara zbrodni
katyńskiej”.
16. Nr 3 (marzec 2012). „Moja Babcia Bogdzina”.
17. Nr 9 (wrzesień 2012). „Z dziejów dworu w Bilczycach”.

Artykuł z Wiadomości (10.2011) www.wiadomosci.krakow.pl

O mnie. Barbara Bączek. „Dokumentalista z sercem”

Dziennik Polski (19-20.01.2013)

O mnie. Paulina Polak. „Fotografuje taki Kraków, który powoli przechodzi
do przeszłości”.

Gazeta Gdowianin

Artykuły i notki na temat Ziemi Gdowskiej, publikowane na internetowej
stronie w/w gazety – www.gazetagdowianin.pl